

ZAMONAVIY TA'LIMDA INDIVIDUAL YONDASHUVNING AHAMIYATI

Niyazmetova O'g'iljan Mirzabekovna

Termiz davlat pedagogika instituti talabasi

Ilmiy rahbar:

Jovliyev Jorabek Alisher o'g'li

Termiz davlat pedagogika instituti o'qituvchisi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada zamonaviy ta'lim tizimida individual yondashuvning mazmuni, ahamiyati va amaliy qo'llanilishi yoritilgan. Har bir o'quvchining qobiliyati, ehtiyoji va qiziqishlarini hisobga olgan holda ta'lim jarayonini tashkil etishning samaradorligi tahlil qilinadi. Individual yondashuv orqali o'quvchilarning mustaqil fikrlashi, ijodkorligi va o'zlashtirish darajasi oshishi ilmiy asosda izohlanadi.

Kalit so'zlar: individual yondashuv, zamonaviy ta'lim, o'quvchi shaxsiyati, differensial ta'lim, kompetensiya, innovatsion metodlar

THE IMPORTANCE OF AN INDIVIDUAL APPROACH IN MODERN EDUCATION

ANNOTATION

This article highlights the essence, importance, and practical application of an individual approach in modern education. It analyzes the effectiveness of organizing the educational process based on students' abilities, needs, and interests. The role of individualized instruction in developing students' independent thinking, creativity, and learning outcomes is scientifically explained.

Keywords: individual approach, modern education, student personality, differentiated instruction, competence, innovative methods

АННОТАЦИЯ

В данной статье рассматриваются сущность, значение и практическое применение индивидуального подхода в современной системе образования. Анализируется эффективность организации учебного процесса с учетом способностей, потребностей и интересов учащихся. Научно обосновывается роль индивидуального подхода в развитии самостоятельного мышления, творческих способностей и уровня усвоения знаний.

Ключевые слова: индивидуальный подход, современное образование, личность ученика, дифференцированное обучение, компетенции, инновационные методы

KIRISH

Bugungi kunda ta'lim tizimi jadal rivojlanib, an'anaviy o'qitish usullaridan zamonaviy, innovatsion yondashuvlarga o'tish jarayoni kechmoqda. Ushbu o'zgarishlar markazida esa o'quvchi shaxsi turadi. Har bir o'quvchi o'ziga xos qobiliyat, qiziqish va o'zlashtirish darajasiga ega bo'lgani sababli, ularni bir xil mezon asosida o'qitish kutilgan natijani bermaydi. Shu bois zamonaviy ta'limda individual yondashuv muhim pedagogik prinsip sifatida qaralmoqda.

Individual yondashuv – bu har bir o'quvchining individual xususiyatlarini inobatga olgan holda ta'lim jarayonini tashkil etishdir. Bu yondashuv o'quvchining bilim olish sur'ati, qiziqishlari, psixologik holati va qobiliyatiga mos metodlarni tanlashni talab qiladi. Natijada o'quvchi o'z imkoniyatlarini to'liq namoyon etadi va ta'lim jarayoni samaradorligi ortadi. Bugungi kunda ta'lim tizimi jahon miqyosida tubdan o'zgarib bormoqda. Fan-texnika taraqqiyoti, axborot texnologiyalarining rivojlanishi hamda jamiyat ehtiyojlarining ortib borishi ta'limga yangicha yondashuvni talab etmoqda. Endilikda ta'lim jarayonida asosiy e'tibor bilim berishdan ko'ra, o'quvchi shaxsini har tomonlama rivojlantirishga qaratilmoqda. Shu nuqtai nazardan, zamonaviy ta'limning eng muhim tamoyillaridan biri sifatida individual yondashuv alohida ahamiyat kasb etmoqda.

Har bir o'quvchi o'ziga xos qobiliyat, dunyoqarash, qiziqish va o'zlashtirish darajasiga ega. Ularning barchasini bir xil usul va metodlar orqali o'qitish samarali natija bermaydi. An'anaviy ta'lim tizimida ko'pincha o'rtacha o'quvchiga yo'naltirilgan metodlar qo'llanilgan bo'lsa, bugungi zamonaviy ta'limda har bir o'quvchini alohida shaxs sifatida ko'rib, uning ehtiyojlari asosida ta'lim jarayonini tashkil etish zarurati tug'ilmoqda. Shu bois individual yondashuv nafaqat pedagogik talab, balki zamon talabi sifatida qaralmoqda.

Individual yondashuv – bu o'quvchilarning individual xususiyatlarini, ya'ni ularning qobiliyati, bilim darajasi, psixologik holati va qiziqishlarini hisobga olgan holda ta'lim jarayonini tashkil etishdir. Bu yondashuv o'quvchilarning o'z imkoniyatlarini to'liq namoyon etishiga, bilimlarni chuqur va mustahkam o'zlashtirishiga hamda mustaqil fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

ASOSIY QISM

Zamonaviy ta'limda individual yondashuvning ahamiyati bir necha muhim jihatlar orqali namoyon bo'ladi. Avvalo, individual yondashuv o'quvchilarning bilim darajasini oshirishga xizmat qiladi. Har bir o'quvchi ma'lumotni turlicha tezlikda qabul qiladi. Kimdir tez o'zlashtirsa, boshqasi ko'proq vaqt talab etadi. An'anaviy darslarda bu farqlar ko'pincha e'tiborga olinmaydi, natijada ayrim o'quvchilar ortda qolib ketadi. Individual yondashuv esa har bir o'quvchiga o'z imkoniyatiga mos ravishda bilim olish imkonini beradi.

Ikkinchidan, bu yondashuv o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantiradi. O'qituvchi individual topshiriqlar berish orqali o'quvchini mustaqil izlanishga undaydi. Bu esa o'quvchilarda tahlil qilish, solishtirish va xulosa chiqarish ko'nikmalarini shakllantiradi. Ayniqsa, bugungi axborot asrida mustaqil fikrlay oladigan shaxsni tarbiyalash dolzarb masalalardan biridir.

Uchinchidan, individual yondashuv o'quvchilarning ijodkorligini rivojlantiradi. Har bir o'quvchi o'ziga xos iste'dodga ega. Kimdir rasm chizishga, kimdir yozishga, yana kimdir texnikaga qiziqadi. Individual yondashuv orqali o'qituvchi o'quvchining aynan qaysi yo'nalishga moyilligini aniqlab, uni rivojlantirishga yordam beradi. Shuningdek, individual yondashuv differensial ta'lim bilan chambarchas bog'liqdir. Differensial ta'lim – bu o'quvchilarni bilim darajasi va qobiliyatiga qarab guruhlarga ajratib o'qitishdir. Bu usul ham individual yondashuvni amalga oshirishning samarali yo'llaridan biri hisoblanadi. Zamonaviy texnologiyalar individual yondashuvni yanada samarali qilish imkonini bermoqda. Masalan, elektron platformalar, onlayn darslar va interaktiv dasturlar orqali o'quvchilar o'zlariga qulay tempda o'rganish imkoniga ega bo'lmoqda. Bu esa ta'lim sifatini yangi bosqichga olib chiqmoqda. Biroq individual yondashuvni amalga oshirish o'qituvchidan katta mahorat va mas'uliyat talab qiladi. O'qituvchi har bir o'quvchini chuqur o'rganishi, uning psixologik va intellektual xususiyatlarini hisobga olishi lozim. Shu bilan birga, dars jarayonini shunday tashkil etishi kerakki, barcha o'quvchilar faol ishtirok etsin. Zamonaviy ta'limda individual yondashuvning ahamiyati juda keng qamrovli bo'lib, u o'quv jarayonining barcha bosqichlarida o'z aksini topadi. Avvalo, individual yondashuv o'quvchilarning bilim olish samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Har bir o'quvchining bilimni qabul qilish tezligi va usuli turlicha bo'ladi. Ba'zi o'quvchilar ma'lumotni tez o'zlashtirsa, boshqalari ko'proq vaqt va takrorlashni talab qiladi. Individual yondashuv orqali o'qituvchi har bir o'quvchiga mos tempda va uslubda ta'lim berib, ularning bilim darajasini tenglashtirishga erishadi. Bundan tashqari, individual yondashuv o'quvchilarning psixologik xususiyatlarini hisobga olish imkonini beradi. O'quvchilar orasida tortinchoq, faol, tezkor yoki sust xarakterli bolalar uchraydi. Agar o'qituvchi buni inobatga olmasa, ayrim o'quvchilar dars jarayonida faol ishtirok eta olmaydi. Individual yondashuv esa har bir o'quvchiga o'zini erkin his qilish, fikrini bayon etish va o'z salohiyatini namoyon qilish imkonini yaratadi. Yana bir muhim jihat

shundaki, individual yondashuv o'quvchilarning mustaqil fikrlash va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantiradi. O'qituvchi o'quvchilarga individual topshiriqlar berish orqali ularni mustaqil izlanishga undaydi. Bu jarayonda o'quvchilar muammolarni hal qilish, tahlil qilish va xulosa chiqarish ko'nikmalariga ega bo'ladilar. Ayniqsa, zamonaviy jamiyatda mustaqil fikrlay oladigan, yangicha g'oyalar ilgari sura oladigan shaxslarni tarbiyalash muhim ahamiyatga ega.

Individual yondashuv differensial ta'lim bilan uzviy bog'liq bo'lib, o'quvchilarni bilim darajasi va qobiliyatiga qarab guruhlarga ajratib o'qitishni nazarda tutadi. Bu orqali o'qituvchi darsni bir nechta darajada tashkil etadi va har bir o'quvchiga mos topshiriqlar beradi. Natijada barcha o'quvchilar dars jarayonida faol ishtirok etadi va o'z imkoniyatlariga mos ravishda rivojlanadi.

Zamonaviy texnologiyalar ham individual yondashuvni amalga oshirishda muhim rol o'ynaydi. Elektron ta'lim platformalari, interaktiv dasturlar va onlayn resurslar orqali o'quvchilar o'zlariga qulay tempda bilim olish imkoniga ega bo'lmoqda. Bu esa ta'lim sifatini oshirish bilan birga, o'quvchilarning mustaqil o'rganish ko'nikmalarini ham rivojlantiradi. Shu bilan birga, individual yondashuvni amalga oshirish o'qituvchidan yuqori darajadagi pedagogik mahoratni talab qiladi. O'qituvchi har bir o'quvchini chuqur o'rganishi, uning qobiliyatini aniqlashi va unga mos metodlarni tanlashi lozim. Bundan tashqari, darsni shunday tashkil etish kerakki, barcha o'quvchilar bir vaqtning o'zida faol bo'lsin va o'z bilimlarini namoyon qila olsin

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, zamonaviy ta'limda individual yondashuv muhim ahamiyat kasb etadi. U o'quvchilarning bilim darajasini oshirish, mustaqil fikrlashini rivojlantirish va ijodiy salohiyatini yuzaga chiqarishda muhim omil hisoblanadi. Individual yondashuv orqali har bir o'quvchi o'z imkoniyatlarini to'liq namoyon etadi va ta'lim jarayoni samaradorligi ortadi.

Kelajakda ta'lim tizimini yanada rivojlantirish uchun individual yondashuvni keng joriy etish, o'qituvchilarning malakasini oshirish va zamonaviy texnologiyalardan samarali foydalanish zarur. Shundagina biz raqobatbardosh, bilimli va ijodkor avlodni tarbiyalashga erisha olamiz. Individual yondashuv orqali har bir o'quvchi o'z imkoniyatlarini to'liq namoyon etadi va ta'lim jarayonida faol ishtirok etadi. Shuningdek, individual yondashuv ta'lim sifatini oshirish bilan birga, jamiyat uchun zarur bo'lgan bilimli, mustaqil fikrlovchi va ijodkor shaxslarni tarbiyalashga xizmat qiladi. Shu sababli, zamonaviy ta'lim tizimida individual yondashuvni keng joriy etish, o'qituvchilarning malakasini oshirish va zamonaviy pedagogik texnologiyalardan samarali foydalanish muhim vazifa hisoblanadi.

Kelajakda ta'lim tizimi yanada rivojlanib, individual yondashuv asosiy pedagogik tamoyillardan biriga aylanishi shubhasiz. Chunki har bir o'quvchi – bu alohida dunyo va uni anglash, rivojlantirish esa ta'limning eng muhim vazifasidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni.
2. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch".
3. Tolipov O'., Usmonboyeva M. "Pedagogik texnologiyalar".
4. Muslimov N.A. "Kasb ta'limi metodikasi".
5. Zimnyaya I.A. "Pedagogicheskaya psixologiya".
6. Rogers C. "Freedom to Learn".
7. UNESCO reports on modern education systems.
8. Erkin Babamuratov, Dzhuraeva Ulmashon, & Zhovliev Zhurabek. (2023). METHODS OF IDEOLOGICAL WORK FOR YOUTH WITH IDEOLOGICAL DEPRESSION. World Bulletin of Social Sciences, 27, 136-143.

9. Jorabek Jovliev. (2023). EDUCATION OF PRIMARY CLASS STUDENTS IN THE SPIRIT OF NATIONAL AND GENERAL HUMAN VALUESTECHNOLOGY. Open Access Repository, 10(10), 51–55.